

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 20. De venditione quæ solet fieri sub hasta,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

quod nec tunc possit accipere duo illa, quibus minoris emit, quia totum id intelligitur pertinere ad industriam quam roganti detulit liberaliter. Nec enim censetur in esse extraordinariam operam ponere; quam si poneret, incrementum ea proueniens sibi sumere posset. Exemplum est, si quis cum non possit pro re inuenire ultra decem, detulit eam ad alium locum distantem, ubi plus valebat: plus enim ibi vendendo, incrementum quo superatur summum illud pretium, quod potuit hic inueniri, retinere potest, tanquam fructum extraordinariae suae operae. Idemque pari ratione censendum est de eo qui iussu aliquid emere, asportaret illud ex aliquo loco distante, ubi minus valebat. Nam illud quo emit minoris quam potuisset hic emere, capere potest tanquam fructum extraordinariae operae suae.

CAP. XX.

De venditione, qua solet fieri sub hasta.

SUMMARIUM.

- 318 Quando venditio fiat sub hasta, & leges in ea seruanda.
 319 Explicatio dubij, an emptio sit eo ipso existimanda iusta, quod facta sit in subhastatione.
 320 Fraudes per quas talis venditio redditur iniusta.
 321 Quatenus liceat ei cuius bona venduntur sub hasta, supponere aliquem ad augendum pretium.

318. **V**enditio fit sub hasta, quando publicâ proclamatione praconis, res exponitur venalis auctoritate legis, vel Iudicis & plus offerenti conceditur. Sunt autem certae leges in ea seruanda. Prima est, quod debeant publicâ voce praconis proclamationes fieri intra certum tempus, quod in reb. Fisci & Ecclesiae definitum est iure ciuili, 20. dierum, Cod. De sacrosanctis Ecclesijs, lege Hoc ius porrectum. In alijs bonis vero est arbitrium, id est, relictum arbitrio eorum, quorum auctoritate bona ipsa venduntur; nempe tutorum, curatorum, exequutorum testamenti, vel Iudicum, ac Magistratu. Secunda est, quod res quae venditur, tradi debeat plus offerenti intra tempus subhastationis; intra quod semper admittitur alius qui plus offerat, primusque offerens liberatur ab obligatione emendi per secundum plus offerentem: ita tamen ut semper libere possit denuo plus offerre quantum voluerit. Tertia est, quod statim aliquis offert pretium, obligetur etiâ in conscientia dare quod obtulit, nisi alius plus offerat infra tempus subhastationis. Quarta est, quod res quae venditur, possit dari minus offerenti, propter faciliorem, vel vilioiorem pretij solutionem, seu quia magis idoneus est quis ad soluendum. Si vero plures simul concurrant aequè idonei, ac tantumdem offerentes, locus esse potest gratiae, sicut in alijs venditionibus, dummodo absit fraus, vel res diuidenda sit cuiuslibet pro rata.

319. **H**ic occurrit dubitatio, an eo ipso, quod res venditur sub hasta, censenda sit vendi iusto pretio, ita ut statim ac rem sub hasta venditam esse acceptum est, debeamus iudicare in conscientia, venditam iusto pretio? Cui satisfieri potest, dicendo enim quidem vim esse istiusmodi venditionis (quemadmodum post Medinam in Cod. De rebus rest. quest. 31. vers. Similiter si merces, annotat Petrus à Nauar. lib. 3. De restitutione cap. 2. n. 36.) ut liceat vilius emere in subhastationibus quam currat communis aestimatio fori ciuitatis; nihilominus tamen non sequi continuo, ut si res vendita sit sub hasta, eo ipso debeat censeri vendita iusto pretio, quia in talibus venditione, interuenire possunt multae fraudes, per quas peccatur contra iustitiam emendo viliori pretio, quam res vendi poterat; unde incurritur obligatio rescindendi contractum, aut rescindi damnum, quod exinde oriri cognoscitur. Ita enim aequitatem naturalem postulare manifestum est.

320. **COMMITTI** VERO possunt tales fraudes, ex parte quidem eorum quorum auctoritate bona venduntur. Primo, si tempore quo pauci sunt emptores qui pretium augeant, res exponatur venditioni. Secundo, si faciant ut merces exposita venditioni, tradantur offerenti pretium, antequam finiatur tempus subhastationis. Tertio, si scienter vitia earundem mercium occultauerint, vel tacerint. Quarto, si alios arcuerint ab offerendo, vel augendo pretio, ut res minoris e-

mantur, & tradantur, quibus ipsi volunt, amicis videlicet aut confanguineis. Quinto, si aliquos inducant ad pretium augendum, ut pluris, quam communi hominum aestimatione valeant, res ipsae vendantur.

Aduerte tamen quod si auctio fieret ex certa scientia emptorum, qui ne alius rem ferat, dedita operâ pretium ita augeat, ut duplo superet illud quo apud mercatorem talis res emeretur, excusatio fit & à peccato, & à restitutione, ut bene monet Petrus à Nauar. in seq. num. 37. quia in eo casu merito praesumitur donatio incrementi: cum nec ignorantia, nec necessitas, nec vlla vis, aut fraus interueniat, ex qua id ipsum pretium soluens, iniuriam pati censetur. Et certe, ut ille quoque tangit, non videtur à ratione alienum, ut in hoc genere venditionis publicae, in quo ex tepiditate emptorum res ferè semper minoris venditur quam valeat, tunc pluris vendatur ferenti, & volenti sic emere. Nam ut illud ad malam, ita istud ad bonam fortunâ venditoris pertinere censetur. Ex parte vero emptorum possunt committi fraudes. Primo, si quis eorum curet ne eius augeat pretium, ut ipse minoris emat. Secundo, si ipsi inter se conueniant, ut quisque parum, aut nihil augeat pretium. Tertio, si quis eorum per inuidiam, vel odium, persistat in contendendo, & augendo pretio, non ut emat, sed ut alius carius emat.

SI QUERAS, an illi quorum bona venduntur sub hasta, male faciant inducendo aliquem, ut pretium augeat, ne merces vendatur minoris, quam aequum sit? Respondetur, quod si probabiliter credât res esse minoris emendas, quam aliqui emerentur, etiamsi venderentur sub hasta, non male facere in eo: quia non inducant ut merces pluris quam deceat, sed ut iusto pretio, vendantur. Si vero inducant ne merces minoris vendantur, quam aliae similes venditae, sunt aliquando, etiam sub hasta, vel alibi vendi solitae male faciunt, quia pretium huiusmodi venditionis variari solet, ut recte ait Medinam loco cit. paucitate, vel multitudine emptorum, quam secum adferre solent tempus, & locus.

CAP. XXI.

De negotiatione.

SUMMARIUM.

- 322 Quid & quotuplex sit negotiatio.
 323 Ea aliquando est, aliquando non est licita.
 324 Quando illicita sit ex parte materiae, & quando ex parte eorum cum quibus exercetur.
 325 Clericis & Monachis prohibita est negotiatio, nisi conuenerint circumstantijs, & quibus.
 326 Quomodo illicita sit negotiatio ex circumstantijs loci, temporis, finis, & modi.

Negotiationis nomine significatur emptio, non quæuis, sed ea duntaxat, quæ ad reuendendum causa lucri ordinatur. Vnde qui emit ut utatur emptis, non dicitur negotiari, nec qui emit sibi & familiae necessaria, & deinde vendit quæ superflua: nec qui emit merces, ut familiae suae prodesset, & ut utato consilio easdem vendit; nec qui locat propria praedia, & conducit aliena. Perinde est autem, siue quis per se, siue per alium emat ad reuendendum, ut negotiari censetur. Duplex est vero negotiatio: vna, quæ res emitur, ut reuendatur non mutata, ut ea quæ emitur frumentum, ut idem amet postea reuendatur. Altera est, quæ res emitur, ut reuendatur immutata per aliquam artem, ut ea quæ emitur ferrum, ut vendantur clauis: emitur lignum, ut vendantur scabellae: emitur lana, ut vendatur pannus. Earum prior (quæ proprie est negotiatio) confunditur cum mercatura, ut patet ex Cap. Eijciens, dist. 88. & posterior confunditur cum artificio.

Porro quod de negotiatione occurrit hoc loco tractandum, est, an sit, vel non sit licita. Atque aliquando esse licitam, & aliquando illicitam, ac proinde ex se indifferentem, patet per illud. D. Aug. relatum in Cap. Fornicari, ead. dist. fornicari hominibus semper non licet, negotiari aliquando licet. Antequam enim quis fiat Ecclesiasticus, licet ei negotiari, factum iam non licet. Atque speciem turpitudinis potius quam honestatis præ se ferre, D. Thom. 2. 2. quæstio. 77. artic. 4. deditur